

Expunere de motive la Legea Jurnalistului

Constituția României, la art. 30, garantează dreptul la libertatea de exprimare a opiniilor sau a credințelor și libertatea creației de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau alte mijloace de comunicare în public, precum și dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public, considerând că acestea sunt inviolabile, iar cenzura de orice fel este interzisă

Prezenta inițiativă își propune să definească și să reglementeze conceptul de jurnalism, calitatea de profesie liberă a jurnalistului și raporturile acestuia cu și în societate.

Recunoașterea internațională a importanței sarcinii jurnalistului de a informa și a comunica prin intermediul mijloacelor de informare în masă, precum și a rolului determinant în evoluția individului și a societății se regăsește în art. 17 din Hotărârea nr. 32 asupra Rezoluțiilor Adunării Parlamentare a Consiliului Europei cu privire la etica ziaristică, adoptată de Senatul României la data de 6 octombrie 1994. Acestea „sunt elemente indispensabile ale vieții democratice, deoarece garantează cetățenilor participarea la viața publică, condiție a dezvoltării plenare a democrației, participare ce nu ar fi posibilă dacă cetățenii nu ar primi informațiile necesare despre viața publică pe care mijloacele de informare în masă au datoria să le furnizeze.” Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei ”invită guvernele statelor membre să vegheze ca legile să garanteze organizarea mijloacelor publice de informare astfel încât să asigure neutralitatea informațiilor, **pluralismul opiniilor și egalitatea sexelor**, ca și dreptul de răspuns al fiecărui cetățean care a făcut obiectul unei alegeri”.

Rezoluția 1003/1993 a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei în a 44-a Sesiune ordinară impune, prin art. 10, o reală „distincție între editori, patroni și ziariști. În acest sens, pe lângă libertatea mijloacelor de informare în masă, trebuie

asigurată și protejată de presiuni interne libertatea în cadrul mijloacelor de informare în masă.”

Inițiatorii consideră că este necesară o lege a jurnalistului, care să jaloneze contribuția jurnaliștilor în România, fără riscul abuzurilor autorităților sau patronilor de mijloace de informare în masă.

Într-o concepție modernă, **creația intelectuală jurnalistică trebuie să aparțină spiritualității și culturii și să contribuie la: săvârșirea binelui în societatea umană, deoarece jurnalistică trebuie să facă parte din conceptul filozofic al “intelectualismului” – *concept care reduce actul moral la cunoaștere, considerând că înțelegerea binelui implică și săvârșirea lui* – în toate comunitățile umane.**

Trebuie să existe o corespondență între gradul de atenție acordat în presă unei probleme și gradul de importanță acordat aceleiași probleme de către societate.

Situația periculoasă în care sunt angajații – jurnaliștii – în raport cu patronii de mijloace de informare în masă duce la deprofesionalizarea acestora, făcându-i niște manipulatori de interese patronale necunoscute populației. În aceeași situație se află și cei care au crezut și cred în deontologia europeană a profesiei de jurnalist

Jurnalistul trebuie să fie loial oamenilor și societății.

Pentru aceasta el trebuie să :

- a) liniștească tulburările și să reacționeze la apatia comunității, oferind o voce celor care, în mod normal, nu se pot face auziți în public;
- b) ofere constant societății o oglindă, reflectând virtuțile și viciile sale și demistificând tabuurile;
- c) se asigure că s-a făcut sau se va face dreptate și că vor fi întreprinse investigații acolo unde nu există nici o asemenea intenție;
- d) asigure circulația liberă a ideilor, în principal oferind o platformă pentru cei care au opinii diferite de cele ce prevalează în societate.

Îndeplinirea în totală autonomie a principiilor menționate este condiționată de separarea fizică și juridică a jurnalistului de mijlocul de informare în masă și de autoritățile, prin crearea de Cabinete de jurnalist, precum și de recunoașterea jurnalisticii ca profesie liberă.

Autonomia jurnalistului față de orice grup de interese, și în același timp dependența acestuia față de societate impun adoptarea prezentului proiect de lege a jurnalistului.

Lipsa unei legi care să reglementeze delictul de presă a dus la interpretarea diferențiată – în funcție de interese – a respectului față de om și comunitatea umană. Prezenta propunere legislativă are, în capitolul VII - Secțiunea II, introdusă conceptul de **delict de presă** și mecanismul necesar aplicării corecte în raporturile interumane. Pentru a înțelege corect "Delictul de presă" trebuie să se precizeze că acesta trebuie definit **ca delict sau quasi-delict civil**.

Organismul care va supraveghea, dar și va sancționa delictele de presă se va numi *Ombusman mass-media*. Toate deciziile de sancționare date de *Ombusman mass-media român* vor fi făcute publice prin intermediul mijloacelor de informare în masă, ceea ce-l va face pe cetățean, care are dreptul la informare, să înțeleagă și să emită judecăți critice asupra activității patronului, editorului, reprezentantului autorităților publice și a autorului de produse jurnalistice ne-autorizate, precum și asupra credibilității acestora. Din aceste considerente **nici un delict de presă nu poate intra sub incidența reglementărilor Codului penal român**.

Promovarea acestei propuneri legislative, de urgență, este cauzată și de dependențele de înțelegere socială ce se dezvoltă atunci când populația utilizează resursele de informare mass-media pentru a înțelege și a interpreta oameni, culturi și evenimente din trecut, prezent sau viitor. Produsele mass-media dezvoltă sau mențin capacitățile oamenilor de a-și interpreta propriile convingeri, comportamente, concepții despre sine sau personalități.

Prezenta propunere legislativă preia proiectul domnului Ion CIOCHINĂ, președintele Senatului de Onoare al Asociației Jurnaliștilor Generația'90 – România, aprobat de Asociația Jurnaliștilor Generația'90 și o depunem spre dezbatere și aprobare celor doua Camere ale Parlamentului.

Datorită importanței pe care o consider că o are această inițiativă legislativă propunem ca ea să fie discutată în Senat, ca primă cameră sesizată, în condițiile art. 75 alin. (2), teza a I-a, respectiv ca o lege de complexitate deosebită.

Inițiator:

Senator PNL de Brașov

Ioan Ghișe

